

REDAKSJONSKOMITEEN FOR POLITISKE SAKER

INNSTILLING TIL ÅRSMØTET I INNLANDET ARBEIDERPARTI

8. – 9. MARS 2025

Uttalelse nr 1:

Gode og trygge liv i hele landet

(Ivaretar forslagene 2.28, 6.02, 6.03, 6.06, 6.07, 6.09, 6.10, 6.12, 6.18, 6.19, 6.20, 7.01, 7.25 og 7.31 fra opprinnelig forslagshefte, samt følgende forslag fra debatten: Alexander Berg Erichsen side 12)

Trygge lokalsamfunn er grunnmuren i et godt liv. I en verden preget av uro og økonomisk usikkerhet er det behov for sterke fellesskap. Norske kommuner er selve ryggraden i vår velferdsstat. Det er her folk bor, jobber og lever livene sine – og det er kommunene som sørger for skole, helse, omsorg og andre helt nødvendige tjenester.

Regjeringen har hele denne perioden prioritert å styrke kommuneøkonomien og laget et nytt inntektssystem der kommunene i Innlandet har fått økte inntekter. Men fortsatt står mange kommuner i en krevende situasjon, med økte utgifter, flere oppgaver og stramme budsjetter. Nytt inntektssystem har ført til en mer rettferdig fordeling. Fortsatt er det store forskjeller mellom kommunene, noe som kan påvirke tjenestetilbudet.

Innlandet Arbeiderparti vil alltid stå fremst i kampen for sterke kommuner, og for at folk får et godt velferdstilbud uavhengig av hvor de bor. Kommuneøkonomien må styrkes, både i revidert nasjonalbudsjett i vår og i Statsbudsjettet for 2026, slik at alle kommuner i hele landet har mulighet til å levere et likeverdig tilbud til sine innbyggere.

Det er viktig med en god balanse mellom øremerkede og frie inntekter for å sikre lokalt handlingsrom. Vi vil også sikre at kommunene har økonomisk handlingsrom til lavterskeltilbud og forebyggende arbeid, samt utarbeide et system for verdisetting av areal til friarealer, jord- og skogbruk.

Ressurskrevende tjenester må få styrket kompensasjonsordning, slik at kommunene kan gi et godt og likeverdig tilbud til mennesker med omfattende, varige hjelpe- og pleiebehov, også etter at de har nådd pensjonsalderen.

Inkluderende fellesskap der alle er med

(Ivaretar forslagene 2.28, 7.02 og 7.16)

Innlandet Arbeiderparti mener at inkluderende og støttende fellesskap, hvor alle blir verdsatt for den de er og mangfold blir satt høyt, er en viktig måte å forebygge ungdomskriminalitet og utenforskap på.

Lavterskeltilbud i kommunene er viktig. Vi ønsker å sikre alle tilhørighet til skole, arbeid og fritidsarenaer hvor det er mulig for alle å passe inn. Ved å gi ungdom en tilknytning til disse arenaene vil det bidra til et positivt samfunn og samtidig forebygge ungdomskriminalitet.

Det er en økning i ungdomskriminaliteten i Norge, og mye er kjent rundt årsakene til kriminalitet. Marginalisering, manglende tilhørighet til et fellesskap, svak økonomi, rus og spenningsbehov pekes på som noen individuelle forklaringer, mens økonomisk ulikhet og ulik fordeling av makt og prestisje, fattigdom, vanskelige familieforhold, dårlig utdanningstilbud, lav status og manglende muligheter i samfunnet pekes på som strukturforklaringer.

Ungdom som dropper ut av skolen og står uten arbeid eller annen relevant aktivitet, må følges opp av fellesskapet. Innlandet Arbeiderparti mener at elevtjenesten og den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten må sikres gode nok ressurser til å følge opp hver enkelt ungdom og få alle inn i utdanning, arbeid eller andre relevante aktiviteter som forhindrer utenforskap.

For ungdom som begår kriminalitet, må oppfølgingen være tett og siktemålet må være å unngå ny kriminalitet. Rekrutteringen av ansatte til kriminalomsorgen må styrkes, og unge lovbrøyttere og førstegangs-sonere må kunne foreta soningen adskilt fra eldre lovbrøyttere med tyngre kriminell løpebane.

Vann og avløp

(Ivaretar forslag nummer 3.11, 6.13, 6.14 og 6.17)

Mange av våre innbyggere og kommuner står foran store investeringer innen vann og avløp for å kunne klare å tilfredsstille de nye kravene som det reviderte avløpsdirektivet pålegger. For kommunene som ligger innenfor Oslofjordens nedbørsfelt, er det varslet at det kommer krav om nitrogenfjerning ved utslipp av kommunalt avløpsvann. Dette kommer i tillegg til store kostnader knyttet til fornying og utbedring av vann- og avløpsnett.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Ha kraftfull styrking av kommuneøkonomien i RNB 2025 og i kommende statsbudsjetter.
- Sikre våre innbyggere likeverdige og robuste velferdstilbud med god kvalitet uavhengig av hvor de bor.
- Sikre at kommunene har økonomisk handlingsrom til lavterskeltilbud og forebyggende arbeid.
- At kompensasjonsordningen for særlig ressurskrevende tjenester må styrkes, ordningen må også gjelde for personer over 67 år.
- Vurdere å øke grensen for småkommunetillegget i inntektssystemet.
- At forslaget om redusert postombæring utsettes til flere eldre har fått mulighet til å bli digitale brukere gjennom målrettet opplæring og støtteordninger. Det må satses på økt finansiering av kurs og opplæringstilbud for eldre.
- At alle offentlige instanser må sikre at viktig informasjon fortsatt er tilgjengelig via tradisjonelle kanaler som telefon og brev, slik at ingen faller utenfor.
- Forsterke innsatsen for forebygging av kriminalitet og ~~motvirkning~~ av utenforskap.
- Ha tett oppfølging av unge lovbrøyttere, med mål om å unngå ny kriminalitet.
- At det skal innføres statlige finansieringsordninger som gjør det mulig for kommunene å gjennomføre de store investeringene som innføringen av det reviderte EU-avløpsdirektivet medfører.
- Arbeide for å etablere en statlig finansieringsordning gjennom gunstige lån og tilskudd for opprydding av spredte avløp for innbyggere.
- At regjeringen innfører betydelige investeringstilskudd for nitrogenfjerning fra avløpsrenseanlegg innenfor Oslofjordens nedbørsfelt.
- Staten må dekke pensjonsregningen i forbindelse med nytt AFP-regelverk for 63-kullet.

82 **Uttalelse nr 2:**

83 **Et trygt arbeidsliv – en sterkere velferdsstat**

84 (Ivaretar forslagene 1.07, 1.08, 1.09, 1.10, 1.11, 1.14, 2.02, 2.03, 2.08, 2.09, 2.10, 2.17, 2.18,
85 2.20, 2.21 og 5.04)

86 Et sterkt og regulert arbeidsliv sikrer trygghet, rettferdighet og verdiskaping. Den norske
87 modellen med trepartssamarbeid og sterke fagforeninger, gir små forskjeller, høy
88 sysselsetting og økonomisk vekst. Innlandet Arbeiderparti vil forsterke denne modellen, sikre
89 faste stillinger og hindre utnyttelse av arbeidsfolk. Vi vil sikre at fagforeningsfradraget
90 opprettholdes på dagens nivå og se på muligheter for utvidelse av fradraget.

91 Arbeid gir trygghet, frihet og et sterkere fellesskap. Vi har et stort behov for arbeidskraft og
92 må ta i bruk alles ressurser. Arbeiderpartiet vil sikre at flere, inkludert unge, personer med
93 funksjonsnedsettelse og de uten fullført utdanning, får innpass i arbeidslivet. Vi vil styrke
94 etter- og videreutdanning, slik at folk kan øke sin kompetanse uten å miste inntekt.

95 Det skal lønne seg å jobbe, men aldri på bekostning av trygghet. Vi vil styrke NAV for å
96 redusere byråkrati og sikre rask hjelp. Støtteordninger må gi økonomisk trygghet, samtidig
97 som de motiverer til arbeid. Offentlige innkjøp skal fremme seriøse aktører, og vi skal gi
98 Arbeidstilsynet og Skatteetaten mer ressurser til å bekjempe useriøse arbeidsgivere.
99 Samarbeidet mellom NAV og arbeidsgivere må videreutvikles ytterligere, for å sikre at de
100 som re-rekrutteres til arbeidslivet får langsiktig oppfølging.

101 En trygg sykelønnsordning sikrer økonomisk stabilitet og høy yrkesdeltakelse. Vi sier nei til
102 kutt som vil øke ulikheten. Forskning viser at gode arbeidsforhold gir lavere sykefravær og
103 høyere produktivitet – derfor må vi investere i arbeidsmiljøet. Samtidig vil vi kartlegge
104 årsakene til stigende sykefravær i samarbeid med partene i arbeidslivet.

105 Alle skal ha frihet til å ta egne valg om utdanning, arbeid og liv. Negativ sosial kontroll
106 rammer særlig barn, unge og kvinner, og begrenser deres muligheter. Arbeiderpartiet vil
107 styrke innsatsen mot dette gjennom bedre samordning mellom offentlige aktører, økt
108 kompetanse hos relevante instanser og støtte til utsatte grupper. Ingen skal hindres fra å
109 delta i arbeidslivet på grunn av tvang eller sosialt press.

110 Innlandet Arbeiderparti vil ha et varmt og inkluderende samfunn der alle kan leve trygge og
111 meningsfulle liv. Et mangfoldig arbeidsliv skaper tilhørighet og utjevner forskjeller. Vi vil sikre
112 at flere, særlig ungdom, innvandrere og uføre, får muligheten til å bidra.

113 Den økte prisveksten rammer hardest de som har minst. Vi krever et løft i velferdsytelsene
114 for å sikre økonomisk trygghet.

115 Barn og unge er framtida. Barnevernet må få nødvendige ressurser for å beskytte de mest
116 sårbare, og finansieringen må forbedres slik at kommunene ikke bærer en uforholdsmessig
117 stor byrde.

118 Organisering i arbeidslivet er en bærebjelke i velferdsstaten. Et sterkt trepartssamarbeid og
119 en høy organisasjonsgrad gir forutsigbarhet for både arbeidstakere og bedrifter. Dette er ikke
120 en hindring – det er et konkurransefortrinn for Norge. Vi står sammen for et rettferdig og
121 bærekraftig arbeidsliv.

122 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 123 - Organisering i arbeidslivet er et konkurransefortrinn og vi står derigjennom sammen
124 for et rettferdig og bærekraftig arbeidsliv.

- 125 - Gjennomgå nivå og innretning på statlige ytelser for å sikre økonomisk trygghet og
126 redusere fattigdom. Velferdsstatens minsteytelser må økes.
- 127 - Styrke tiltakene for å inkludere flere i arbeidslivet, særlig unge, innvandrere og uføre.
- 128 - Innføre en tillitsreform i NAV for å redusere byråkrati og sikre bedre hjelp til brukerne.
- 129 - Sikre arbeids- og inkluderingsbedrifter nødvendig forutsigbarhet for videre utvikling.
- 130 - Påvirke partene for å oppnå én tariffavtale i staten.
- 131 - Styrke innsatsen mot negativ sosial kontroll, blant annet gjennom bedre koordinering
132 mellom offentlige aktører og økt kompetanse i skolen og helsevesenet.
- 133 - At arbeidsmarkedspolitikken styrkes med mål om å hindre utstøting og føre flest
134 mulig tilbake til arbeidslivet.
- 135 - At fast ansettelse i hel stilling må være hovedregelen i arbeidslivet, deltidsstillinger
136 skal primært være aktuelle for arbeidstagere med redusert arbeidsevne.
- 137 - At permitteringsregelverket må være godt tilpasset den løpende situasjonen i aktuelle
138 bransjer og praktiseres fleksibelt.
- 139 - Trappe opp bruken av arbeidsmarkedstiltak.
- 140 - Gjennomføre en bred kunnskapsinnhenting når det gjelder årsakene til det stigende
141 sykefraværet i samarbeid med partene i arbeidslivet.
- 142 - Ha en gjennomgang av arbeidsavklaringspenger (AAP) for å sikre rettferdig fordeling.
- 143 - At Nok-sentrene sikres forutsigbar og stabil økonomi via statlig finansiering,
144 uavhengig av den enkelte kommunes økonomi.
- 145 - Jobbe for at all ungdom i Norge opp til 20 år har tilgang på et gratis kultur- eller
146 idrettstilbud, samt at alle kommuner skal ha utlånssentraler for utlån av sportsutstyr.

147 **Uttalelse nr 3:**

148 **Framtidas helsetilbud**

149 (Ivaretar forslagene 2.01, 2.04, 2.05, 2.06, 2.07, 2.11, 2.14, 2.15, 2.16, 2.21, 2.25, 2.33, 7.03,
150 7.04 og 7.05 fra opprinnelig forslagshefte, samt forslag innlevert i debatten fra Anne
151 Hagenborg side 7, Marita Torve side 4 og forslag fra Arbeiderpartiet i Nord-Odal, Sør-Odal,
152 Kongsvinger, Grue og Eidskog på side 13)

153 Mjøssykehuset er en historisk satsing på helsetjenester i Innlandet. Den nye
154 sykehusstrukturen vil gi pasienter i Innlandet et topp moderne, likeverdig og bærekraftig
155 helsetilbud på linje med det folk i andre deler av landet har. Innlandet Arbeiderparti skal aktivt
156 arbeide for at lånesøknaden innvilges på statsbudsjettet neste år og at sykehuset kan ta imot
157 de første pasientene i 2032.

158 Innlandet Arbeiderparti har vært en pådriver for nytt hovedsykehus ved Mjøsbrua. Samtidig
159 er det viktig å få en geografisk balansert sykehusstruktur i resten av regionen. Innlandet
160 Arbeiderparti understreker viktigheten av at sykehusene i Tynset, Elverum og Lillehammer
161 utvikles i tråd med vedtaket om framtidig sykehusstruktur i Innlandet, herunder etableringen
162 av ny base for luftambulanse i nærheten av Elverum sykehus. Summen av helsetilbudene
163 ved det nye Mjøssykehuset og de videreførte sykehusene i Tynset, Elverum og Lillehammer
164 samt sterke lokalmedisinske sentre i Fagernes, Otta og (framtidig) Gran vil gjøre Sykehuset
165 Innlandet godt rustet til å håndtere alle pasientgrupper på best mulige måte.

166 For å sikre velfungerende sykehus, må de ansatte være tett involvert i den videre prosessen.
167 Deres erfaring og faglige innsikt er avgjørende for å skape gode løsninger for både pasienter
168 og ansatte.

169 Det er viktig å se Mjøssykehuset og ny sykehusstruktur i Innlandet i sammenheng med
170 regjeringens nye helhetlige helsereform. Pasientene skal sikres riktig hjelp uten å måtte
171 tenke på hvem som gir hjelpen. Behovet for én felles helsetjeneste der pasienten står i
172 sentrum, krever sterkere samarbeid mellom kommuner og helseforetak. Dagens måte å
173 organisere og styre helsetjenestene våre på må moderniseres. Det er behov for en helhetlig
174 gjennomgang av foretaksmodellen.

175 Pasientene må også merke forbedringer i form av kortere ventetider og bedre tilgjengelighet
176 til helsetjenester. Ventetidsløftet må følges opp med konkrete tiltak og midler som øker
177 kapasiteten og effektiviserer pasientforløpene. Ingen skal måtte vente unødvendig lenge på
178 nødvendig helsehjelp. Pasienter i Kongsvingerregionen har opplevd en uakseptabel
179 forverring av pasienttransporten etter at Oslo Universitetssykehus selv overtok transporten,
180 ikke minst at de selv må legge ut høye beløp.

181 Lokalmedisinske sentre (LMS) er en viktig del av pasientbehandlingen. Flere oppgaver bør
182 flyttes fra sykehus til nærområdene, slik at flere kan få behandling der de bor. LMS-ene
183 spiller også en sentral rolle i beredskapen. Videreutvikling av disse sentrene er avgjørende
184 for økt kvalitet, produktivitet og effektivitet i helsetjenesten. Kunstig intelligens og ny teknologi
185 må også være en sentral del i utviklingen av framtidas helsetilbud.

186 Behandlingen pasientene møter i ambulanser og øvrige prehospitale tjenester er av
187 avgjørende betydning for liv og helse. I et spredtbodd fylke som Innlandet er de prehospitale
188 tjenestene sammen med LMS'ene og luftambulansebasene avgjørende for beredskapen og
189 for det helhetlige helsetilbudet.

190 Fremtidens utfordringer i helse- og omsorgssektoren må møtes med velferdsteknologi som
191 en integrert del av tjenestetilbudet i kommunene. Den demografiske utviklingen med en
192 stadig aldrende befolkning vil føre til et kraftig økt behov for helsetjenester, samtidig som
193 mangel på helsepersonell blir stadig mer kritisk. Innlandet Arbeiderparti mener at staten må
194 sikre øremerkede midler for utvikling og implementering av teknologiske løsninger som kan

195 forbedre tjenestene, avlaste helsepersonell og gi flere eldre muligheten til å bo trygt hjemme
196 lengre. Lovverket må moderniseres, og unødvendige hindringer for bruk av velferdsteknologi
197 må fjernes. Dagens regelverk skaper urimelig forskjellsbehandling ved å klassifisere enkelte
198 varslingsystemer som tvang, til tross for at de gir økt selvstendighet for tjenestemottakere.
199 Dette bremser innovasjon og effektiv ressursbruk. Vi må ta politisk ansvar for en bærekraftig,
200 fremtidsrettet og rettferdig helse- og omsorgspolitik som setter innbyggernes behov først.

201 Barn som pårørende opplever ofte sykdom eller tap på en måte som preger dem dypt.
202 Dagens hjelpetilbud er ofte utilgjengelig eller for omfattende – ikke alle trenger lange
203 utredninger, men snarere en trygg voksen å snakke med når det trengs. Vi må sikre at barn
204 som pårørende får lett tilgjengelig støtte, slik at de ikke føler seg usynlige i en av livets
205 vanskeligste perioder.

206 En økende andel kvinner rammes av helseutfordringer i Norge. Manglende tilgang til
207 hormonbehandling kan føre til alvorlige helseutfordringer, for kvinner som opplever
208 helseutfordringer relatert til hormonell ubalanse. Dette kan ha direkte konsekvenser for
209 kvinners arbeidsdeltakelse og livskvalitet. Tilgangen til hormonbehandling er imidlertid
210 begrenset for mange pasienter på grunn av mangel på medikament i markedet, høye
211 egenandeler og manglende refusjon gjennom blå resept-ordningen.

212 I oktober 2024 lanserte regjeringen, ledet av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre,
213 Norges første nasjonale kvinnehelsestrategi. Strategien inneholder tre hovedmål og 18
214 konkrete tiltak for å forbedre kvinners helse. Blant disse er økt kunnskap om sykdommer
215 som spesielt rammer kvinner, integrering av kjønnsperspektivet i helse- og
216 omsorgstjenestene, og styrking av forskning på kvinnehelse.

217 Menn søker sjeldnere hjelp enn kvinner for psykiske helseplager, opplever oftere et stigma
218 knyttet til psykisk uhelse, er overrepresentert i selvmordsstatistikker og har høyere forekomst
219 av rusbruk, vold, lærevansker og skolefravær. Innlandet Arbeiderparti mener det er et stort
220 behov for å løfte denne helseutfordringen i årene framover.

221 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 222 - At bygging av Mjøssykehuset må starte siste halvdel av 2027 og åpnes innen 1.
223 januar 2032.
- 224 - At ansvarsforhold i helsetjenesten tydeliggjøres, slik at pasientene ikke opplever seg
225 som kateballer og de får helhetlige helsetjenester.
- 226 - Styrke samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten, de lokale medisinske
227 sentrene og kommunene.
- 228 - At informasjonsflyten mellom helsevesenet og jobbstøtteordninger må sikres, slik at
229 flere får mulighet til arbeid og meningsfull aktivitet, herunder økt bruk av
230 arbeidsrettede rehabiliteringsplasser som for eksempel ved HERNES Institutt.
- 231 - At anskaffelsesprosessene i tverrfaglig rusbehandling bør vurderes i forhold til
232 behovet for langsiktighet, forutsigbarhet og kvalitet innenfor dette fagområdet.
- 233 - Ha styrket kapasitet på antall døgnplasser i psykiatrien.
- 234 - At statlige midler må styrke kommunenes arbeid med velferdsteknologi.
- 235 - At lovverket må moderniseres, og unødvendige hindringer for bruk av
236 velferdsteknologi må fjernes, spesielt må det sees på kapittel 9.2 i helse- og
237 omsorgsloven.
- 238 - Sikre at barn som pårørende får tidlig og tilpasset støtte ved sykdom eller tap i nær
239 familie.
- 240 - Styrke psykiske helsetilbud rettet spesifikt mot gutter/menn.
- 241 - At det må bli en snarlig avklaring på de faglige problemstillingene som ble reist mot
242 regjeringens beslutning om å la homofile gi blod, med sikte på å likestille homofile og
243 heterofile blodgivere.

- 244 - Styrke og bygge ut det offentlige rusbehandlingstilbudet må, og anbudsmodellen i
- 245 helseforetakene må endres slik at kvalitet, fagkompetanse og innhold ikke vektes ned
- 246 til fordel for pris.
- 247 - At den økte innsatsen på kvinnehelse må videreføres med nødvendige ressurser
- 248 - Sikre at kvinner får nødvendig hormonbehandling på blå resept.

250 **En aktiv næringspolitikk for vekst og omstilling i Innlandet**

251 (Ivaretar forslagene 1.01, 1.03, 1.04, 3.08, 6.11, 6.15, 6.16, 7.28 og 7.33 fra opprinnelig
252 forslagshefte, samt følgende forslag fra debatten: Forslag fra Ida Amble på side 14)

253 Innlandet har store muligheter og unike fortrinn innen industri, skogbruk, jordbruk og fornybar
254 energi. Norsk næringsliv står overfor store omstillinger, men med riktig politikk kan vi skape
255 nye, lønnsomme arbeidsplasser og sikre bærekraftig vekst i hele landet. Innlandet
256 Arbeiderparti mener at en aktiv næringspolitikk er avgjørende for å skape vekst og sikre
257 arbeidsplasser i hele fylket. Vi vil utnytte våre naturressurser på en bærekraftig måte, styrke
258 industrien og sikre at Innlandet tar en nasjonal lederrolle i fremtidens næringsliv.

259 Til tross for økonomisk uro internasjonalt, går store deler av norsk næringsliv godt. Vi har
260 rekordhøy sysselsetting, økt eksport og investeringer i ny industri. Raufoss Industripark er et
261 lysende eksempel på hvordan høyteknologisk industri i Innlandet kan lykkes globalt. 95 % av
262 produksjonen der går til eksport, og uten EØS-avtalen ville dette vært umulig.

263 I møter med bedriftsledere og ansatte i hele Innlandet hører vi den samme bekymringen:
264 Usikkerhet rundt EØS-avtalen er en trussel for eksportbedriftene våre. Med økende
265 proteksjonisme og mulig handelskrig internasjonalt må vi sikre fri markedsadgang for norsk
266 næringsliv. Innlandet Arbeiderparti mener at EØS-avtalen må ligge fast.

267 Næringslivet trenger forutsigbare rammebetingelser. Finansminister Jens Stoltenberg har
268 initiert en skattekommisjon som skal se på det samlede skattesystemet for næringslivet.
269 Innlandet Arbeiderparti slår ring rundt formuesskatten som prinsipp, men mener at den nye
270 kommisjonen bør vurdere å heve bunnfradraget.

271 Innlandet er Norges viktigste landbruks- og skogfylke. Vi har store muligheter til ta en større
272 posisjon i å utvikle nye og grønne arbeidsplasser med skogen som ressurs. Økt bruk av tre i
273 bygg- og anleggsbransjen vil både kutte klimagassutslipp og skape nye arbeidsplasser.

274 Vi må også ta bedre vare på jorda vår. Norsk matproduksjon er avgjørende for vår beredskap
275 og selvforsyning. Vi skal sikre at Innlandet forblir et kraftsentrum for norsk landbruk og
276 matproduksjon, og at landbruket i vår region blir prioritert. Inntektsgapet mellom landbruket
277 og andre yrkesgrupper må tettes innen 2027. Stortingets rovdyrforlik må følges opp, og det
278 må vurderes støtteordninger for opprydding etter rovviltangrep.

279 Norge har store mineralressurser på land og til havs. Grønn omstilling krever mer utvinning
280 av mineraler. Innlandet har viktige mineralressurser som kan bidra til grønn industri og nye
281 arbeidsplasser, blant annet kvarts, grafitt og kalkstein. Vi må legge til rette for raskere og mer
282 bærekraftig utvinning på land, samtidig som vi sikrer at natur og miljø blir godt ivaretatt.
283 Eventuell utvinning av havmineraler må baseres på føre var-prinsippet og en forsiktig
284 tilnærming basert på god kunnskap om det aktuelle området.

285 Helseindustrien har et stort vekstpotensial, og bør spille en viktig rolle for at Norge skal nå
286 målet om å doble eksporten fra fastlandsindustrien innen 2030. Innlandet har allerede
287 aktører og klynger som kan ha en sentral posisjon i utvikling og produksjon av legemidler i
288 Norge. Bygging av Mjøssykehuset bør stimulere til at Innlandet kan ta en større posisjon i å
289 utvikle helsenæringen som en viktig eksportsatsing.

290 Innlandet har natur, kultur og reiselivsdestinasjoner i verdensklasse. Innlandet Arbeiderparti
291 vil utvikle reiselivsnæringen for å få flere helårsarbeidsplasser. Det vil gjøre det enklere å
292 rekruttere nødvendig arbeidskraft inn i næringen.

293 Rimelig og nok kraft til folk og bedrifter skal være et fortrinn. Innlandet er et stort og viktig
294 kraftfylke, men vi er avhengig av bedre nettkapasitet og mer fornybar kraft. Det bør også i
295 større grad være mulig å etablere næringsvirksomhet nærmere der krafta produseres.

296 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 297 - Sikre EØS-avtalen – norsk industri og eksportnæringer må ha stabil tilgang til
298 europeiske markeder.
- 299 - Vurdere å øke bunnfradraget i formuesskatten.
- 300 - Styrke industrien i Innlandet for å få flere investeringer i industriutvikling og
301 høyteknologisk produksjon.
- 302 - Utvikle tremekanisk industri og legge til rette for at Innlandet skal lede an i bruk av tre
303 som byggemateriale.
- 304 - Styrke jordbruk, selvforsyning og inntektene i jordbruket.
- 305 - Stimulere grønn industriutvikling med økt satsing på fornybar energi.
- 306 - Styrke pendlernes kår ved å redusere egenandelen i reisefradraget
- 307 - Være en pådriver for å bidra til at Innlandet styrker seg som en internasjonal mat- og
308 kulturdestinasjon ved å legge til rette for flere helårsarbeidsplasser.
- 309 - Legge til rette for sirkulær industri – ressurser må utnyttes bedre i både jordbruk,
310 skogbruk og industri.
- 311 - Etablere et statlig mineralselskap for å få fart og kontroll på mineralnæringen.
- 312 - Bidra til å videreutvikle Nasjonalt senter for fjellandbruk i Valdres

313 **Uttalelse nr 5:**

314 **Innlandet – en ryggrad i Norges forsvar og beredskap**

315 (Ivaretar forslagene 4.01, 4.06, 4.09, 4.11, 4.12, 4.14, 4.15 og 7.35 fra opprinnelig
316 forslagshefte, samt følgende forslag fra debatten: Tor Kristian Godlien på side 4, Jørn Arild
317 Flatha på side 5 og Elin Såheim Bjørkli på side 15)

318 Verden er mer ustabil enn på lenge. Dette krever at Norge tar ansvar for egen sikkerhet,
319 styrker totalberedskapen og bygger et forsvar rustet for fremtidens utfordringer.

320 Innlandet er sentralt i Norges forsvar og totalberedskap. Regionen har en strategisk
321 beliggenhet, med kritisk infrastruktur og sentrale forsvarsinstallasjoner som spiller en
322 nøkkelrolle for både nasjonal sikkerhet og vårt internasjonale samarbeid i NATO

323 I en stadig mer uforutsigbar verden er forsvar og trygghet avgjørende for både nasjonal og
324 internasjonal sikkerhet. I Norge må vi styrke vårt forsvar – både gjennom økt rekruttering,
325 kapasitetsbygging og et tett samarbeid med våre allierte, der NATO er vårt viktigste
326 forsvarssamarbeid. Dette innebærer også at vi må satse på en helhetlig totalberedskap, hvor
327 trygge transportårer og robust infrastruktur spiller en avgjørende rolle for å sikre
328 forsyningslinjer i krisetider.

329 Særlig Innlandet, som utgjør en kritisk transittkorridor mellom vest og øst samt nord og sør,
330 må ha prioritet. Ved å styrke infrastrukturen her, ivaretar vi ikke bare nasjonal sikkerhet, men
331 bidrar også til våre alliertes felles forsvar. At Sverige og Finland har blitt med i NATO,
332 understreker betydningen av sterke transportkorridorer øst-vest i Norden og legger
333 grunnlaget for et sterkere nordisk samarbeid, også med Vestnordisk råd.

334 Innlandet Arbeiderparti jobber for en atomvåpenfri verden. Dette målet nås først når verdens
335 atommakter forplikter seg til gjensidig nedrustning. Norge skal engasjere seg for
336 atomnedrustning på internasjonale arenaer som FN, NATO og overfor likesinnede land i og
337 utenfor NATO. Den internasjonale forbudstraktaten er et godt initiativ og bidrar til å øke
338 stigma rundt atomvåpen. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det ikke mulig for NATO-
339 land som Norge å undertegne denne, uten å samtidig redusere vår mulighet for innflytelse og
340 beskyttelse. Det bør være et mål for Norge og andre NATO-land å underskrive
341 atomvåpenforbudet i tråd med at atommaktene forplikter seg til kjernefysisk nedrustning.

342 Forsvarets allerede etablerte aktivitet i Innlandet, og ikke minst de utvidelser, etableringer og
343 økt aktivitet som nå kommer med vedtatte Langtidsplanen for forsvarssektoren (LTP) for
344 årene 2025 – 2036 understreker denne regionens betydning for så vel nasjonal sikkerhet
345 som for Norges internasjonale samarbeid med våre allierte i NATO.

346 I tillegg til militære avdelinger er Innlandet også en industriell motor for forsvarssektoren,
347 med en bred og variert forsvarsindustri som har et tett samarbeid, og der Nammo på
348 Raufoss er den største enkeltaktøren. Det er et gjensidig og trygt avhengighetsforhold
349 mellom myndighetene, Nammo og mange små/mellomstore foretak som produserer og
350 leverer til Nammo, eller direkte til Forsvaret. Mangfoldet som disse virksomhetene i Innlandet
351 utgjør er avgjørende for produksjonen av ammunisjon og forsvarsmateriell – en virksomhet
352 som ikke bare sikrer Norges egen beredskap, men som også bidrar til at våre allierte i NATO
353 får det de trenger.

354 Forsvaret i Innlandet har vært, og vil forbli, en hjørnestein i Norges sikkerhet. Innlandet
355 Arbeiderparti krever at det satses videre på våre forsvarsanlegg, at rekrutteringen økes, at
356 infrastrukturen styrkes og at totalberedskapen bygges ut, i tråd med vedtatt Langtidsplan for
357 forsvarssektoren.

358 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 359 - Stå fjellstøtt på Folkeretten og opprettholde internasjonale lover, regler og avtaler
- 360 som grunnlag for en rettferdig og fredelig verdensorden.
- 361 - At Langtidsplanen for forsvarssektoren (LTP) og Nasjonal Transportplan (NTP) må
- 362 ses i sammenheng for god beredskapsstruktur.
- 363 - Jobbe for at Norge slutter seg til realisering av Scandinavian Mountains Railways og
- 364 tilknytning til Rørosbanen.
- 365 - At det legges til rette for at den enkelte kan styrke egenberedskap, og bidra til
- 366 etablering av regionale beredskapslagre.
- 367 - Bygge allianser over landegrenser og grenseregionene Värmland-Dalarna og Arko
- 368 må brukes aktivt i dette.
- 369 - Bidra til økt rekruttering til Forsvaret bla. annet ved øke antall lærlinger til sivilt og
- 370 militært arbeid og gjennom Informasjons-/undervisningsopplegg til ungdom.
- 371 - Styrke politiet for å ivareta den indre tryggheten.
- 372 - At Norge skal være en pådriver i FN og NATO for gjensidig forpliktende kjernefysisk
- 373 nedrusting.
- 374 - Utrede en modell for spesialisert behandlings- og forskningssenter for
- 375 forsvarsveteraner, og sikre gode vilkår for veteraner som har vært i tjeneste.

376

377 **Uttalelse nr 6:**

378 **Kunnskap gjennom fellesskap**

379 (Ivaretar forslagene 2.27, 2.30, 2.31, 5.01, 5.02, 5.03, 5.05, 5.06, 5.11, 5.13, 5.15, 5.19, 5.20,
380 5.21 og 7.03 fra opprinnelig forslagshefte, samt følgende forslag fra debatten: Forslag fra Tor
381 Brekke Skjøtskift på side 6 og fra Stian Olstad på side 9)

382 Det første fellesskapet barna våre møter er ofte i barnehagen. I barnehagen får vi viktig
383 sosialisering og blir en del av et fellesskap. Barnehagen er fylt med pedagogisk læring som
384 er viktig for at barna våre skal få utviklet seg og lære verdifulle ferdigheter, særlig i samspill
385 med jevnaldrende barn. Dessverre er det ikke alle som har råd til å sende ungene sine i
386 barnehagen eller på SFO. For mange familier er høye priser en barriere. At kvinner er
387 hjemme for å passe barn i stedet for å jobbe er dårlig for fellesskapet, for likestillingen og for
388 barna våre.

389 Foreldre skal ikke måtte velge mellom jobb og en god barndom for barna sine. Når
390 barnehage og SFO blir for dyrt, rammer det både barna, familiene og samfunnet.

391 I Norge trenger vi at alle arbeidsdyktige hender er i arbeid. Løpende barnehageopptak vil
392 sikre at alle kan gå tilbake i fullt arbeid når permisjonstiden er over. Dette må sees i
393 sammenheng med økt skatteinngang og reduserte utbetalinger til kontantstøtte. Gratis
394 barnehage og SFO vil fjerne barrierene som holder mange fra å sende barn i barnehagen.
395 Arbeiderpartiet kjemper for et samfunn der alle barn, uansett bakgrunn og foreldrenes
396 inntekt, får delta i fellesskapet fra starten av.

397 Næringslivets største framtidsutfordring er mangel på arbeidskraft. Dette må løses gjennom
398 gode utdanningsløp som utdanner til arbeid, ikke til arbeidsløshet. Det krever samarbeid
399 mellom arbeids- og næringsliv, blant annet gjennom økt satsing på yrkesfaglige løp i den
400 videregående skolen og utviklingen av dette tilpasset behovene i arbeidslivet. Å prøve ut
401 ulike yrker gjennom praksis er viktig for at elevene skal kunne ta gode valg også til høyere
402 utdanning. Elever på studieforberedende linjer skal få muligheten til dette innenfor sine
403 timeplaner.

404 Innlandet Arbeiderparti vil at alle elever skal ha mulighet for å lykkes i norsk skole, uavhengig
405 av utgangspunktet. Vi mener at en sterk offentlig fellesskole skaper de beste rammene for
406 utdanning av norske skoleelever og for nedbygging av sosiale forskjeller gjennom
407 utdanningsløpet. Innlandet Arbeiderparti vil ha flere trykte bøker inn igjen i grunnskolen, mer
408 praktisk rettet undervisning på de videregående skolene, større grad av yrkesretting av
409 fellesfagene og at dagens eksamensordning evalueres med tanke på å gjøre
410 sluttevalueringen i fagene mer rettfærdig og bredere anlagt enn dagens ordning åpner for.

411 Vi vil bidra til kontinuerlig utvikling av opplæringstilbud for alle yrkesgrupper. Vi trenger flere
412 fleksible, praksisnære og desentraliserte videreutdanningsmuligheter som muliggjør
413 kombinasjon av utdanning og arbeid. Vi må også sikre at vi bruker fagkompetansen der den
414 trengs. Derfor vil vi legge til rette for fleksibilitet for kommuner og virksomheter slik at de kan
415 prøve ut nye grensesnitt mellom profesjoner, og finne bedre oppgavefordeling.

416 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 417 - Gradvis innføre løpende barnehageopptak, og gi rett til barnehageplass for barn som
- 418 har fylt ett år.
- 419 - Gi alle fjerdeklassinger gratis kjernetid i SFO/AKS.
- 420 - Utarbeide en plan for på sikt å innføre gratis barnehage.
- 421 - Sikre tilstrekkelig bemanning i barnehagene.
- 422 - Sikre flere incentiver for å velge yrkesfag.

- 423 - Ha mer praktisk rettet undervisning.
- 424 - Etablere ordning for arbeidsutprøving på studieforbereidende linjer.
- 425 - Evaluere eksamensordningen.
- 426 - Sikre riktig oppgavedeling for å sikre bærekraft og kvalitet i tjenesten.
- 427 - Sikre gode utdannings- og videreutdanningstilbud for voksne.

428 **Uttalelse nr 7:**

429 **Demokratibygging – kunnskap som vaksine mot**
430 **ekstremisme**

431 (Ivaretar forslagene 5.07 og 5.10)

432 Verden står overfor en alvorlig trussel. Høyreekstreme holdninger er på fremmarsj, og
433 radikale høyrekrefter svekker demokratier verden over. Verden blir mer ustabil. Det innføres
434 lover som fratar mennesker grunnleggende rettigheter, og vi ser en økende polarisering.
435 Dette gjør det viktigere enn noen gang å lære av historien.

436 Kunnskap er vår sterkeste beskyttelse mot ekstremisme, hat og utenforskap. Historier om
437 Holocaust og terrorangrepet mot Arbeiderpartiet og AUF 22. juli 2011 er må aldri glemmes –
438 de må fortelles videre. Å besøke steder som Auschwitz-Birkenau og Utøya gir innsikt og
439 forståelse som ingen skolebok kan formidle.

440 I 2024 startet ungdom født i 2011 på ungdomsskolen. Dette er mennesker og en generasjon
441 som ikke har egne minner fra 22. juli. På samme tid radikaliseres ifølge den nasjonale
442 trusselvurderingen for 2024, barn helt ned i 14-årsalderen i Norge. Dette skjer også blant
443 ungdom i Innlandet. Vi har et kollektivt ansvar for å kjempe mot antidemokratiske holdninger,
444 ekstremisme, hat og utenforskap.

445 Demokratiforståelse må være en naturlig del av undervisningen, på en måte som engasjerer
446 og treffer dagens ungdom. Derfor må det sikres en statlig finansiering av
447 undervisningsopplegget til demokrativerkstedet på Utøya.

448 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 449 - Gi alle 10. klassinger i Norge muligheten til å delta på Utøyas demokrativerksted, og
450 sikre at 22. juli og andre lignende hendelser får en sentral plass i undervisningen i
451 grunnskolen.
- 452 - Styrke ordningen med skolereiser til konsentrasjonsleirer, fordi direkte erfaring
453 fremmer kritisk tenkning og gir bedre forståelse av hva som skjer når diskriminering
454 og ekstremisme får grobunn.
- 455 - Sikre øremerkede midler slik at også skoler med begrensede økonomiske ressurser
456 får muligheten til å tilby slike reiser til Utøya og andre relevante steder. Læring om
457 demokrati og historie skal ikke være avhengig av kommunebudsjetter.

458 **Uttalelse nr 8:**

459 **En rettferdig boligpolitikk for by og bygd**

460 (Ivaretar forslagene 2.12, 3.07, 6.05, 7.08, 7.10, 7.11, 7.23, 7.27 og 7.29 fra opprinnelig
461 forslagshefte, samt forslag innlevert i debatten fra Christian Nilsen på side 6)

462 Boligmarkedet i Norge skaper økende forskjeller. I byene presser høye boligpriser unge, lavtlønnede og
463 førstegangskjøpere ut av markedet, mens leiemarkedet preges av korte kontrakter, høye priser og
464 dårlig oppsigelsesvern. Mange må få økonomisk hjelp fra foresatte for å komme inn på markedet, noe
465 som forsterker sosiale skiller. Samtidig bygges det for få rimelige boliger.

466 I distriktene hindrer høye byggekostnader og lav boligverdi nybygging, og det er vanskelig å få lån når
467 verdien på nye hus er lav. Da blir det vanskelig å få flere til å bosette seg og næringslivet sliter med å få
468 tak i folk. Husbanken må få en sterkere rolle i distriktene, og det må innføres økonomiske insentiver
469 som reduserer verditap på nye boliger i distrikta. Rentekompensasjon for kommunale boliginvesteringer
470 kan være en slik ordning.

471 For leietakere trengs en sterkere regulering av leiemarkedet. En ny husleielov må sikre bedre
472 oppsigelsesvern og beskyttelse mot urimelige leieøkninger. Det bør etableres en sosial leieboligsektor i
473 samarbeid med kommuner, næringsliv og boligbyggerlag, der Husbanken spiller en aktiv rolle. Et
474 uavhengig organ bør sikre at utleiere overholder lover og regler.

475 Demografiske utfordringer krever flere tilpassede boliger for eldre. Husbanken må styrkes for å støtte
476 boligtilpasning, og det må bygges flere eldrevennlige boliger og bofellesskap. Kommunene må
477 planlegge for en boligpolitikk som tar hensyn til en aldrende befolkning, slik at det legges til rette for at
478 eldre kan bo trygt hjemme lengre.

479 Boligpolitikken må også være bærekraftig. Mange boliger er dårlig isolert, noe som gir høye
480 strømutgifter og økt belastning på strømmettet. Støtteordninger for energieffektivisering må styrkes, og
481 det må bli enklere å få tilskudd til solceller, etterisolering og varmpumper.

482 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 483 - Styrke Husbanken ved å øke lånerammer og utvide låne- og tilskuddsordninger.
- 484 - Øke økonomiske rammer for boligbyggerlag og kommuner for bygging og salg av boliger.
- 485 - Utvikle ordninger gjennom Husbanken, som reduserer gapet mellom byggekostnad og
486 salgsverdi på boliger i distriktene.
- 487 - Legge til rette for nye leie-til-eie-ordninger og andre bo-konsepter gjennom Husbanken.
- 488 - Forenkle planprosesser som sikrer raskere og enklere igangsetting av reguleringsplaner og
489 boligbygging,
- 490 - Øke bostøtten.
- 491 - Øke Husbankens støtteordninger for boligtilpasning for eldre.
- 492 - Innføre en ny husleielov med sterkere oppsigelsesvern, bedre regulering av leiepriser og styrke
493 leietagers rettigheter.
- 494 - Styrke støtteordninger for energieffektivisering i eldre boliger.
- 495 - Bygge minst 3.000 studentboliger nasjonalt i året.
- 496 - Bygge 130.000 boliger nasjonalt innen 2030.

497 **Uttalelse nr 9:**

498 **Kraft til folk og industri – en rettferdig og bærekraftig**
499 **energi- og klimaomstilling**

500 (Ivaretar forslagene 3.01, 3.02, 3.03, 3.04, 3.05, 3.06, 3.07, 3.08, 3.09, 3.10, 3.11, 3.13, 7.07
501 og 7.30 fra opprinnelig forslagshefte, samt følgende forslag fra debatten: Forslag fra
502 Ringsaker Arbeiderparti på side 7)

503 Innlandet Arbeiderparti vil ha en energipolitikk som gir nok kraft, lave priser og en rettferdig
504 fordeling av fellesskapets ressurser. Vi skal være offensive, vi skal skape nye arbeidsplasser,
505 og vi skal ta vare på både folk og natur.

506 Energi er en grunnleggende forutsetning for velferd, industri og grønne arbeidsplasser.

507 En rettferdig energipolitikk betyr at fellesskapet skal ha styringen. Arbeiderpartiet har i
508 regjering tatt kontroll over strømmarkedet. Det er innført strømstøtte, sikret lavere nettleie og
509 det er lagt til rette for fastprisavtalene for næringslivet. Nylig tok Arbeiderpartiet nye grep og
510 lanserte Norgespris for strøm, som gir tryggere og mer forutsigbare priser for husholdninger
511 og hytter.

512 Men vi må også skape mer kraft. Norge trenger store mengder ny fornybar energi for å
513 erstatte fossil energi og sikre industrivekst. Derfor er det ansatt 100 nye saksbehandlere i
514 NVE for å få fortgang på konsesjonsbehandling av både ny produksjon og nettutbygging.

515 Innlandet kan ta en ledende posisjon innenfor grønn industrivekst. Kommunene har regulerte
516 arealer, vi har flest innmeldte konsesjonssøknader for kraftproduksjon. Strømnettet i
517 Innlandet må forsterkes, og vi krever at staten bidrar mer til denne nødvendige utbyggingen.
518 Derfor er det bra at Statnett er med på en ny modell for nettutbygging i vår region. Vi skal
519 sikre bærekraftig vekst, nye arbeidsplasser og økt verdiskaping – samtidig som vi tar vare på
520 naturen vår.

521 Grønn omstilling innebærer også beskyttelse av natur og dyremangfold. Derfor er det
522 avgjørende med gode planprosesser hvor kommuner, fylkeskommune, Statnett og
523 Statsforvalter samarbeider for å sikre en balansert utvikling.

524 Omstillingen handler ikke bare om å produsere mer strøm – vi må også bruke den smartere.
525 Derfor vil vi øke støtten til ENØK-tiltak for husholdninger, næringsliv og offentlige bygg
526 gjennom ENOVA.

527 Innlandet Arbeiderparti mener at staten skal ha en aktiv eierrolle i nye energiselskap, slik vi
528 gjorde under oljeboomen. Vi skal sikre at inntektene fra den grønne omstillingen kommer
529 hele samfunnet til gode – ikke havner i lommene til store kraftselskaper eller utenlandske
530 investorer.

531 Å reparere er en bedre måte å benytte kraft og ressurser på enn å kaste og produsere nytt,
532 men ofte er det dyrere å reparere. Innlandet Arbeiderparti gjøre det billigere å reparere enn å
533 kjøpe nytt. Å fjerne moms på reparasjoner og omsetning av klær, tur- og sportsutstyr, verktøy
534 og elektronikk kan være en mulighet, som vi mener må vurderes. Vi mener også det må
535 stilles krav til åpenhet fra produsenter av forbruksvarer om innhold, arbeidsforhold og
536 miljøkonsekvenser knyttet til produksjonen.

537 Norge er Europas viktigste energileverandør og vil forbli sentral for energisikkerheten. Olje-
538 og gassindustrien skal fortsette å produsere og levere til Europa. Arbeiderpartiet vil jobbe for

539 at utslipp fra forbruk av olje og gass gradvis reduseres til netto null innen 2050. Omstillingen
540 skal balansere miljøhensyn, sosial rettferdighet og en stabil økonomisk utvikling.

541 Innlandet skal også i framtida være en region som tar ansvar for natur og klima. Vi er stolte
542 av at Innlandet er en av Norges ledende regioner for naturvern, med 11 nasjonalparker,
543 frivillig skogvern, store naturreservater og Norges største myrforekomster. Vi har et særlig
544 ansvar for biologisk mangfold, og det ansvaret tar vi på alvor. Men vern må gå hånd i hånd
545 med bærekraftig bruk av naturen. Vi vil sørge for at folk fortsatt kan bruke naturen, samtidig
546 som vi beskytter den.

547 **Innlandet Arbeiderpartiet vil:**

- 548 - Øke den fornybare kraftproduksjonen, både fra vann, vind og sol.
- 549 - Utrede et lovforslag som vil kreve at nye boliger etablerer et annet energialternativ
550 enn elektrisk oppvarming.
- 551 - Utrede mulighet for at flere eiendommer kan dele et solkraftverk, uten at de deler
552 samme gårds- og bruksnummer.
- 553 - Gjøre det mer lønnsomt å reparere enn å kaste og kjøpe nytt ved å redusere moms
554 på brukte varer.
- 555 - At statlige og kommunale virksomheter legger om fra strøm til fornybar energi.
- 556 - At det lages en langsiktig plan for utbygging av strømmnett, hvor det er tydelig på hvilke
557 områder som skal prioriteres og hvilke rammer industrien får.
- 558 - Ha strømprisgaranti, inntil økt kraftproduksjonen sikrer mer stabile priser.
- 559 - Jobbe for raskere utbygging av strømmettet og at denne sees i sammenheng med
560 kraftkrevende virksomhet og industriklynger.
- 561 - Være pådriver for økt kapasitet i transmisjonsnettet, slik at områder som produserer
562 mer strøm enn de forbruker kan sende kraften til andre områder av landet
- 563 - La store industriaktører medfinansiere nettilkobling mot garantert tilgang på kapasitet.
564 Sikre at ny kraftproduksjon kobles på nettet raskere, i stedet for å bli stående i kø.
- 565 - Jobbe for en forenkling og effektivisering av konsesjonsprosessene for solkraft
- 566 - Øke støtten for ENØK-tiltak.
- 567 - Øke ENOVA-støtte til bergvarme og bioenergi (fornybar energi) med 30%.
- 568 - At det opprettes et fond som skal støtte bedrifter som skal satse på fornybar
569 energiproduksjon.
- 570 - Sikre offentlig eierskap på landbasert vindkraft.
- 571 - Ha en nasjonal uttalt målsetting om at alle avløpsanlegg skal oppfylle
572 Forurensningsforskriftens rensekrav, slik at miljømålene i Vannforskriften kan nås
573 innen 2027, og senest innen 2033.
- 574 - At støtteordninger gjennom ENOVA og Innovasjon Norge styrkes, slik at vi legger til
575 rette for produksjon av miljøvennlige varer.

576 **Uttalelse nr 10:**

577 **Internasjonal solidaritet – en mer rettferdig verden**

578 (Ivaretar forslagene 4.02, 4.03, 4.04, 4.05, 4.07, 4.08 og 4.10)

579 En viktig kjerne i sosialdemokratiet er frihet, solidaritet og samarbeid over grenser. Vårt
580 engasjement slutter ikke innenfor eget landområde – bekjempelse av ulikhet, undertrykkelse
581 og fattigdom er kamper arbeiderbevegelsen alltid skal være med å ta. Verdenssituasjonen er
582 i dag preget av pågående kriger både i våre nærområder og Afrika, og med konflikter både i
583 Asia og Sør-Amerika. Situasjonen for palestinerne er katastrofal, og angrepene på Ukraina
584 virker ustoppelige. Folkerettslige regler er satt til side i store deler av verden.

585 Dette belyser hvilken brytningstid vi nå lever i. 120 millioner mennesker i verden er på flukt.
586 Fredelige løsninger på alvorlige konflikter kan virke langt unna, og vanskelig å oppnå. Da må
587 vi styrke internasjonale bånd, også internt i Norden.

588 Det internasjonale samarbeidet og FN-systemet utfordres og er under press. Dagens globale
589 nettverk og regler har vært en fordel for verden til nå, og har utgjort en forskjell i tider med
590 klimaendringer, mange millioner mennesker på flukt, terrorisme og pandemi. Det er viktig at
591 dette ivaretas også med de globale endringene vi ser skjer, slik at FNs legitimitet bevares og
592 FN-pakten som verner om folkeretten står sterkt. Arbeiderpartiets politikk må bidra til at
593 folkeretten følges.

594 I flere tiår har kvinner i land som Iran og Afghanistan levd under undertrykkende regimer, og
595 blitt utsatt for diskriminering og segregering på bakgrunn av kjønn. Det er urettferdig at
596 kvinner skal utsettes for et annet lovverk enn menn, og fratas frihet, muligheter og rettigheter,
597 bare fordi de er kvinner. Apartheid er når en stats lover, politikk og praksis undertrykker,
598 diskriminerer og skiller folk fra hverandre på rasistisk grunnlag, og det er ulovlig under
599 internasjonal lov. Det burde det også være når den undertrykkede gruppen er kvinner.

600 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 601 - Forbedre og reformere FN med sikte på økt representativitet, effektivitet og
- 602 handlekraft, for å styrke respekten for folkeretten.
- 603 - At kjønnsapartheid skal kriminaliseres under internasjonal lov, og at kjønnsapartheid
- 604 blir kategorisert som en forbrytelse mot menneskeheten i konvensjonen som
- 605 vurderes av FNs generalforsamling.
- 606 - Øke det internasjonale og nordiske samarbeidet for å kunne håndtere globale
- 607 utfordringer og skape en mer stabil, bærekraftig og rettferdig verden for å redusere
- 608 konflikt, økonomisk usikkerhet og miljøkatastrofer, og videreutvikle norsk
- 609 fredsdiplomati.
- 610 - At Norge skal bidra aktivt til fred og oppbygging i Midtøsten med igangsetting av
- 611 forhandlinger om en to-statsløsning der både Israel og Palestina kan leve innenfor
- 612 trygge grenser.
- 613 - At Norge forplikter seg til å støtte gjenoppbyggingen av Gaza og styrke den
- 614 humanitære bistanden til Palestina.
- 615 - At det opprettes en langtidsplan for støtte til UNRWA (FNs hjelpeorganisasjon for
- 616 palestinske flyktninger i Midtøsten).
- 617 - Ha en internasjonal offensiv for å redusere utviklingslandenes utenlandsgjeld.
- 618 - Bidra til et rettferdig sosialdemokratisk asylsystem som balanserer humanitære
- 619 forpliktelser med bærekraftige samfunnsinteresser.
- 620 - At kommunene sikres statlige overføringer slik at de settes i stand til å gjennomføre
- 621 bosettings- og integreringsarbeidet.

622 **DISSENS: Et mindretall på to personer (Tuva Rognås Strømmen og Linnea Lie**
623 **Holen) ønsker følgende strekpunkt i tillegg:**
624 **- Innføre norsk økonomisk boikott av Israel**

625 **Oversendte forslag som ikke er ivaretatt i innstillingene til uttalelser**

626 Innstilling på behandlingsmåte:

627 Forslag 1.05 «Universell utforming og minstelønn som kriterier for alkoholbevilgning»

628 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget.

629 Forslag 1.13 «Sikre utjevning av sykt-barn dager»

630 Innstilling: Forslaget avvises

631 Forslag 2.13 «Eldreombud»

632 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i kommunalkomiteen på Stortinget.

633 Forslag 2.19 «Godkjenning av dansk KBU som en del av LIS1 i Norge»

634 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

635 Forslag 2.22 «Nasjonale tildelingskriterier»

636 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

637 Forslag 2.23 «Revurdere Statsforvalterens rolle»

638 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

639 Forslag 2.24 «Samordning av tjenestenivåer»

640 Innstilling: Forslaget avvises

641 Forslag 2.26 «Kiropraktorer inn i egenandelsordningen»

642 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

643 Forslag 2.29 «Statlige treningssenter»

644 Innstilling: Forslaget avvises

645 Forslag 2.32 «Vurderingskriterier for sykepleiere»

646 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i utdanningskomiteen på Stortinget.

647 Forslag 3.12 «Nasjonalparkforvaltning»

648 Innstilling: Oversendes Innlandet Arbeiderpartis styre.

649 Forslag 4.02 «En ambisiøs og målrettet bistandspolitikk»

650 Innstilling: Oversendes Innlandet Arbeiderpartis internasjonale utvalg for videre arbeid.

651 Forslag 4.16 «Gjennomgang av erstatningsregelverket»

652 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i Stortingets utenriks- og forsvarskomite.

653 Forslag 5.08 «Ny konverteringstabell for IB-poeng til studiepoeng»

654 Innstilling: Realitetsbehandles ikke, da Samordna Opptak har gått tilbake på forslaget og
655 likevel ikke vil innføre ny konverteringstabell.

656 Forslag 5.09 «Musikk i Innlandet på statsbudsjettet»

657 Innstilling: Forslaget vedtas.

658 Forslag 5.12 «Utvikling av Campus Kongsvinger»

659 Innstilling: Forslaget avvises, det må være opp til Universitetet i Innlandet å vurdere om
660 grunnlaget i Kongsvinger er tilstrekkelig for eget campus.

661 Forslag 5.14 «Lik rett til utdanning i Innlandet fylket – ytterligere økt borteboerstipend»

662 Innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

663 Forslag 5.16 «Styrket økonomisk trygghet for alvorlig syke studenter»

664 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i utdanningskomiteen på Stortinget

665 Forslag 5.17 «Et utdanningstilbud tilpasset arbeidslivets behov og en mer tilspisset
666 demografi»
667 Innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa

668 Forslag 5.18 «Dimensjonering av studietilbudet»
669 Innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa

670 Forslag 6.01 «Verdisetting av areal til jord-, skogbruk og friarealer»
671 Innstilling: Oversendes styret

672 Forslag 6.04 «En mer effektiv distriktspolitikk»
673 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i kommunalkomiteen

674 Forslag 6.08 «Sikre at kommuner som tar imot flyktninger ikke blir økonomisk straffet i
675 inntektssystemet når befolkningsveksten skyldes flyktninger og ikke innflyttere fra andre
676 deler av Norge.»
677 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i kommunalkomiteen på Stortinget.

678 Forslag 7.06 «Unge må få bedre råd»
679 Innstilling: Forslaget avvises, dette er mange økonomiske satsinger redaksjonskomiteen ikke
680 ønsker at skal gjennomføres nå.

681 Forslag 7.15 «Forbud mot oppskyting av privat fyrverkeri»
682 Innstilling: Oversendes styret for videre arbeid

683 Forslag 7.17 «Pressestøtte og NRK»
684 Innstilling: Forslaget vedtas

685 Forslag 7.18 «Grunnrenteskatt på persondata»
686 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i finanskomiteen

687 Forslag 7.21 «MVA – ikke konkurransevridende satser ved salg av mat»
688 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i finanskomiteen

689 Forslag 7.26 «Ny gjennomgang av regler for skattlegging av naturalytelser»
690 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i finanskomiteen

691 Forslag 7.34 «Videreutvikling av Statens Barnehus (barnehusene) med ambulant tilbud»
692 Innstilling: Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i justiskomiteen